

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА-І"
з підготовки магістрів спеціальності
8.03050301 "Міжнародна економіка"
денної форми навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов та перекладу.
Протокол № 7 від 10.01.2014 р.

Укладачі: Савицька Л. В.
Мельніченко Л. В.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Ділова іноземна мова-I" з підготовки магістрів спеціальності 8.03050301 "Міжнародна економіка" денної форми навчання / укл. Л. В. Савицька, Л. В. Мельніченко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 56 с. (Укр. мов., англ. мов., нім. мов., фр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Розроблено технологічні карти практичних занять, матеріал для самостійної роботи, а також критерії оцінювання знань студентів та професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для магістрів спеціальності 8.03050301 "Міжнародна економіка" денної форми навчання.

Вступ

Процеси глобалізації та інтеграції у світі, економічний і соціальний розвиток України, входження України в європейський освітній простір значно збільшили потребу у фахівцях, які в професійній діяльності здатні до спілкування з представниками інших мов та культур (у безпосередньому контакті або опосередковано через сучасні технічні засоби або різноманітні носії інформації). Володіння однією або двома іноземними мовами стало невід'ємною складовою частиною підготовки сучасного фахівця з міжнародної економіки.

Нові інформаційні технології, що надали можливість пошуку необхідної інформації у світовій мережі Інтернет, потребують від фахівців не тільки удосконалених мовленнєвих навичок (розмовних, читання, аудіювання, письма), а і здатності швидко та якісно переробляти великі обсяги інформації, адекватно перекладати необхідний мовний матеріал на рідну мову і навпаки.

Фахівцям з міжнародної економіки володіння іноземними мовами надає значні переваги, оскільки дозволяє зробити економічний аналіз ринків збуту, провести маркетингове дослідження, прийняти оптимальне рішення в комерційній сфері з урахуванням різних аспектів співробітництва із закордонними партнерами тощо.

Навчальна дисципліна "Ділова іноземна мова-I" є нормативною навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" спеціальності 8.03050301 "Міжнародна економіка" для денної форми навчання.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни "Ділова іноземна мова-I" (спеціальність "Міжнародна економіка")

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 10	Шифр та назва галузі знань: 0305 "Економіка та підприємництво"	Нормативна
Модулів – 2	Шифр та назва спеціальності: 8.03050301 "Міжнародна економіка"	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 1, 2
Кількість годин: усього – 360; за змістовими модулями: модуль 1 – 180 год; модуль 2 – 180 год		Практичні: кількість годин – 84. Самостійна робота: кількість годин – 250. Індивідуально- консультативна робота: кількість годин – 22
Кількість тижнів викладення навчальної дисципліни: 34	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Вид контролю: залік кількість годин – 4
Кількість годин за тиждень: модуль 1 – 3 год; модуль 2 – 2 год. Самостійна робота студентів – 7 год		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 70 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є оволодіння рівнем знань, вмінь та навичок перекладу, який дозволить спеціалісту або науковцю в сфері економіки здійснювати необхідну для нього професійну і ситуативну комунікацію (усну та письмову), читати та перекладати оригінальні тексти за фахом з метою пошуку та здобування інформації для наукового дослідження, а також подальше удосконалення і розвиток знань, вмінь і навичок з іноземної мови, які одержані в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі програми навчання бакалавра у вищому навчальному закладі (ВНЗ).

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

вивчення процесу перекладу та виявлення його закономірностей, розкриття сутності, характеру і регулярності міжмовних перекладацьких відповідностей шляхом узагальнення та систематизації спостережень за конкретними текстами оригіналу і перекладу; опис методів та способів перекладу тощо.

Майбутні фахівці у сфері міжнародних економічних відносин мають бути спроможними вести переговори іноземними мовами та виступати, в разі необхідності, перекладачами. Щоб відповідати такому завданню студенти повинні набути навичок послідовного перекладу двосторонньої бесіди, монологічного виступу з опорою на робочий запис та без неї. Усний переклад поділяється на такі види:

- 1) двосторонній переклад бесіди;
- 2) послідовний переклад;
- 3) синхронний переклад.

Окрім удосконалення мовної компетенції в цій дисципліні відпрацьовуються та удосконалюються також письмові навички, такі як складання та переклад ділової документації, ведення ділового листування, анотування та реферування публіцистичної і наукової літератури.

Об'єктом вивчення є тексти та діалоги, що належать до різних функціонально-стильових типів, а також навчальні й автентичні відеоматеріали. Зважаючи на спеціалізацію студентів у сфері міжнародних економічних відносин та спрямованість дисципліни на напрацювання конкретних навичок для подальшої практичної роботи, визначені для перекладацького аналізу такі функціонально-стильові типи текстів.

Офіційно-ділові тексти, до яких відносять державні, політичні, дипломатичні, комерційні, юридичні та документи, основною функцією яких є інформаційна та які існують, насамперед, у письмовій формі. Вони охоплюють різноманітні повідомлення, які надходять через засоби масової інформації та в процесі здійснення підприємницької діяльності, зокрема на міжнародному рівні.

Наукові тексти, серед яких слід виділити тексти спеціальні, розраховані на професіоналів, і науково-популярні, розраховані на масового читача. Усім їм притаманна інформаційна функція та орієнтація на логічно послідовне, об'єктивне і доказове викладення змісту.

Розмовно-ділові тексти до відеокурсу та роздавального матеріалу з переговорної практики покликані удосконалювати комунікативну компетенцію студентів, розширювати їхній словниковий запас та тренувати різноманітні види усного перекладу.

Предметом вивчення нормативної навчальної дисципліни "Ділова іноземна мова-I" є іноземна мова професійного спрямування на основі соціально-політичних та економічних текстів, ділової документації і листування, контрактів та угод, торговельної та фінансової документації, ведення ділових переговорів іноземними мовами, а також навчальних аудіо- та відеоматеріалів.

Процес формування теоретичних знань, вмінь та практичних навичок студентів з дисципліни здійснюється за допомогою практичних занять, різноманітних тренінгів, обговорення та дискусій щодо найбільш складних питань і положень на заняттях.

Змістові модулі "Міжкультурні особливості перекладацької діяльності" та "Практика перекладу", що є складовими дисципліни "Ділова іноземна мова-I" для магістрів 1 курсу, спрямовані на подальшу професійну діяльність і визначаються, в першу чергу, комунікативними та пізнавальними потребами майбутніх фахівців.

Тематика запропонованих для опрацювання навчальних матеріалів узгоджена з практичними заняттями за спеціальністю. Систематичне розширення лексичного обсягу і поглиблене вивчення складних граматичних явищ підпорядковане головній меті – навчити мові для спеціальних цілей, наукової та професійної комунікації.

Зміст згаданих матеріалів суттєво розширює і поглиблює професійну компетенцію майбутніх фахівців, надає їм змогу порівнювати рівень життя й економічного розвитку своєї країни з іншомовною, вивчати

досвід у досягненні успіхів в економічній сфері, знайомитися з новими тенденціями і моделями економічного розвитку, сучасними економічними теоріями та явищами тощо. Для позааудиторного читання відбирається література, яка враховує теми курсових і дипломних робіт студентів.

Зазначена дисципліна передбачає ознайомлення студентів з основними методами і способами вирішення перекладацьких завдань, загальними положеннями сучасної лінгвістичної теорії перекладу.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни "Ділова іноземна мова-I" розроблена у відповідності до вимог галузевого стандарту вищої освіти на базі національної рамки кваліфікацій вищої освіти рівня магістр.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен**:

В області теорії й практики інформаційної обробки тексту знати:

основи анотування й реферування;

методику аналітичної обробки документів і сучасні технології обробки інформації;

володіти:

методикою анотування й реферування, прийомами редагування, засобами й способами аналітичної обробки текстів, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

В області практичного курсу перекладу текстів за фахом вміти:

здійснювати перекладацький аналіз тексту, визначати мету перекладу, характер його реципієнтів і тип тексту, що перекладається;

вибирати загальну стратегію перекладу з урахуванням його мети й типу тексту оригінала, здійснювати порівняльний аналіз текстів, які належать до сфери основної професійної діяльності;

здійснювати основні види професійно-орієнтованого перекладу: наукових текстів економічної проблематики, ділових переговорів, листів, документів;

оформляти текст, що перекладається, відповідно до норм і типології текстів, адекватно відображаючи його зміст мовою перекладу;

професійно користуватися словниками, довідниками, паралельними текстами, базами даних і іншими джерелами додаткової інформації;

володіти:

основними способами й прийомами досягнення стилістичної адекватності;

технікою основних видів перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної мови на іноземну.

У дисципліні перекладу розглядаються такі проблеми:

1. Переклад як об'єкт лінгвістичного і соціокультурного дослідження.
2. Загально-лінгвістичні основи перекладу.
3. Зміст перекладацької еквівалентності як основа комунікативної рівноцінності оригіналу та тексту перекладу.
4. Етапи перекладу і способи дослідження адекватності тексту перекладу.
5. Способи подолання культурних розбіжностей у практиці перекладу.

Мовний матеріал.

Нормативна фонетика іноземної мови.

Корекція і удосконалення вимови, паравербальних засобів спілкування та інтонаційного оформлення іншомовного речення.

Нормативна граматики.

Навчання має орієнтуватися на відпрацювання навичок та вмінь з граматики іноземної мови. Особливо ретельно слід аналізувати типові синтаксичні конструкції для різних літературних стилів (художнього, публіцистичного і наукового), пасивні форми, усічені граматичні конструкції, інфінітивні та дієприкметникові звороти, складні речення тощо.

Аудіювання та мовлення.

Подальший розвиток монологічного та діалогічного мовлення. Рівень монологічної мови повинен забезпечувати здатність студентів самостійно готувати повідомлення про проблему, цілі, методи і способи дослідження, узагальнювати і представляти результати експерименту, що проводиться, методи опрацювання даних, робити висновки та інші аспекти наукової і практичної роботи, а також здійснювати усний послідовний переклад прослуханого повідомлення з магнітної плівки, радіо або телебачення.

Мета – набуття навичок розуміння монологічних та діалогічних висловлювань іноземною носіїв мови в межах професійної і побутової ситуативної тематики на рівні 85 – 90 % інформації, що подається в темпі 100 – 120 слів за 1 хвилину.

Навички діалогічної мови повинні реалізуватись при проведенні наукової та виробничої дискусії й спілкування на побутові теми в ситуаціях, пов'язаних з перебуванням за кордоном, а також у режимі "носій іноземної мови – переклад – носій української/російської мови".

Читання. Усний і письмовий переклад з іноземної мови на рідну може використовуватись як засіб розвитку навичок читання й ефективний метод контролю точності й повноти розуміння.

Показником ступеня сформованості навичок і вмінь з перекладу можуть слугувати такі нормативи:

1) письмовий переклад – 2 000 друкованих знаків (др. знаків) за одну академічну годину (без словника);

2) усний переклад – 4 000 – 4 500 др. знаків оригінального тексту за фахом.

У I семестрі вивчаються різні типи текстів та їх жанрові відмінності; набуваються і закріплюються навички перекладу наукового стилю, розглядається проблема аналізу правильності, свободи й еквівалентності перекладу; практично опрацьовується питання "дійсні й помилкові друзі" перекладача.

У II семестрі основна увага приділяється вивченню іноземної мови спеціальності та активізації економічної термінології, особливостям перекладу науково-економічних матеріалів, комерційних документів, рекламних текстів, інструкцій; відпрацюванню техніки послідовного та синхронного перекладу ділових переговорів й веденню ділового листування за світовими стандартами з урахуванням можливих міжкультурних відмінностей.

Особливо ретельно відпрацьовуються навички і вміння використання різноманітних довідкових матеріалів, паралельних текстів, словників (універсальних, тлумачних, спеціальних, фразеологічних та ін.).

Важливими формами роботи з іншомовними текстами є реферування та анотування. Студенти отримують теоретичні відомості про призначення, структуру і лінгвістичні особливості анотації й реферату, про види анотацій (описова, реферативна, рекомендаційна) і рефератів (реферат-конспект, оглядовий реферат).

Засвоєні знання і набуті навички нададуть змогу перекладати ділову документацію з іноземної мови на рідну і навпаки, вести ділові переговори та листування мовою ділового партнера; складати анотації і реферати при пошуковому та ознайомчому читанні наукових статей, доповідей, повідомлень, матеріалів досліджень та інше, як рідною, так й іноземними мовами. Це сприятиме також розвитку навичок письма, якщо зміст прослуханого або прочитаного тексту передається письмово у формі реферату або анотації, при написанні повідомлень і доповідей, оформленні різноманітної документації (листів, заявок на участь у конференції, складанні короткої автобіографії та ін.).

Міждисциплінарні зв'язки. Набуття навичок перекладу неможливе без опанування таких базових курсів з іноземної мови, як "Іноземна мова"; "Країнознавство України і країнознавство країни, мова якої вивчається"; "Іноземна мова за професійним спрямуванням", "Ділова іноземна мова", а також інших предметів, що входять до програми навчання в університеті: філософія, етика, культурологія, всесвітня історія, ділова українська мова, економічні дисципліни тощо.

Вміння та навички, якими повинен оволодіти студент з даної дисципліни:

1. Вміння фонетично правильно читати знайомі і незнайомі тексти, робити усне повідомлення щодо них, включаючи висновки, оцінювання прочитаного тощо.

2. Знання практичної граматики іноземної мови, використання її при перекладі, в усному і письмовому спілкуванні.

3. Знання загальноосвітньої лексики, фразеологічних одиниць, спеціальної економічної термінології, навички аналізу структури речення.

4. Навички аналізу прочитаної літератури, усного та письмового повідомлення щодо них, різних форм її перекладу.

5. Вміння робити письмовий та усний переклад різноманітних фахових і соціально-політичних текстів у різних формах подання інформації.

6. Навички сприйняття на слух і усного перекладу інформації та повідомлень.

7. Вміння складати документи, писати доповіді та анотації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Міжкультурні особливості перекладацької діяльності

Тема 1. Завдання та методи перекладу. Сутність поняття "переклад". Основні види перекладу

Зміст поняття "переклад". Теорія перекладу як наука, його закони та методи. Моделі перекладу: ситуаційна, семантично-трансформаційна.

Переклад як засіб міжмовної і міжкультурної комунікації. Повний та інформативний переклад (реферативний і анотаційний); усний і письмовий; послідовний і синхронний; переваги і вади комп'ютерного перекладу.

Тема 2. Процес перекладу (визначення поняття, моделі, способи перекладу, інструментарій)

Перекладацький аналіз змісту і структури іншомовного тексту з метою глибшого його розуміння. Пошук точних еквівалентів у мові, перекладу для передачі значень і понять мови оригіналу.

Редагування тексту перекладу – приведення тексту перекладу у відповідність з нормами мови перекладу.

Використання різноманітних словників і довідкової літератури, а саме: двомовні і одномовні словники, тлумачні, загальні, спеціальні, фразеологічні, словники скорочень, крилатих латинських сполучень, словники на електронних носіях; довідники за фахом, розмовники.

Тема 3. Лексичні питання перекладу

Лексична полісемія і проблема визначення контекстуального значення слів. Інтернаціональні слова та "несправжні друзі" перекладача. Неологізми. Передача власних та загальних імен (проблема їх транскрипції, транслітерації, перекладу). Інтернаціоналізми в мовах за фахом та їх передача на рідну мову. Скорочення та аббревіатури. Переклад ідіом та метафор.

Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу

Лексичні трансформації при перекладі. Зміна структури речення при перекладі. Передача артикля. Переклад дієслів у пасивному стані. Переклад інфінітива та інфінітивних зворотів. Переклад дієприкметника та дієприкметникових зворотів. Переклад дієприслівників і дієприслівникових зворотів. Переклад форм умовного способу. Переклад емпатичних конструкцій. Переклад модальних дієслів.

Змістовий модуль 2. Практика перекладу

Тема 1. Мова спеціальності та основні питання термінології

Види спеціальної літератури: монографії, статті, підручники, довідники, тлумачні словники.

Термінологічні особливості: терміни як науково-оброблені поняття; стандартність термінів; обов'язковість перекладу тільки одним терміном. Терміни, що не мають аналогів в мові перекладу.

Роль контексту. Розходження в орфографії, що використовується в Британії і США. Фразеологічні особливості. Скорочення.

Тема 2. Переклад та реферування наукових текстів з економіки

Відмінність стилю монографій, статей, підручників для різного рівня студентів.

Грамматичні особливості: наявність складнопідрядних і складно-сурядних речень; чисельних атрибутивних груп в препозиції до іменника; широке використання пасивного стану та зворотів із не особовими формами дієслова; відсутність артиклів та ін. Використання запозичених слів або пояснення значень цих слів.

Переклад наукових текстів з економіки, їх реферування, написання анотацій, резюме та наукових доповідей.

Тема 3. Переклад банківської та біржової документації

Типи банківської та біржової документації: звіти, виписки з поточних рахунків. Стандартизація документів.

Ділова гра "Зустріч представника банку з клієнтом щодо отримання кредиту".

Складання ділових листів: "Запит на видання кредиту, відповідь на запит про надання кредиту". Переклад та реферування газетної статті з економіки.

Тема 4. Переклад документації фінансової звітності

Типи фінансової документації: звіти, рахунки, сертифікати. Стандартизація документів. Порівняння структур фінансових звітів та балансів в країнах вивчаємих мов. Звіти незалежних аудиторів.

Ділова гра "Обговорення ціни контракту. Умови розрахунків".

Складання ділового листа: "Нагадування про затримку розрахунків та відповідь на нього".

Тема 5. Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів

Специфіка структури контрактів та угод. Документація при виконанні умов контракту та її переклад (загальні умови поставок, Incoterms, рекламації, умови розрахунків, коносаменти тощо).

Тренінг двостороннього письмового перекладу документації.

Ділова гра, перегляд та опрацювання відеоряду: "Ведення переговорів та укладання договору".

Складання листів: "Рекламація на поставку/якість продукту та відповідь на неї".

Типи ділових листів (запрошення, листи-запити, оферта, замовлення, підтвердження та ін.).

Лексичні і граматичні особливості ділового листа. Скорочення, аббревіатури, стандарти оформлення та загальноприйняті стилістичні форми в міжнародній практиці ділового листування.

Тема 6. Перекладацька діяльність на переговорах

Специфіка перекладу в переговорах (послідовний, синхронний переклад). Психологічна та технічна підготовка до проведення переговорів і до усного перекладу. Тактика та методи ведення переговорів. Структура переговорів.

Перекладацький тренінг. Особливості міжкультурної комунікації під час проведення переговорів, загальноприйняті культурно-етичні норми.

4. Структура навчальної дисципліни

Організаційне формування навчального процесу з даної дисципліни, зокрема змістових модулів "Міжкультурні особливості перекладацької діяльності" та "Практика перекладу", має починатися з ознайомлення кожного студента із програмою дисципліни, технологічною картою та формами організації навчального процесу – зі структурою, змістом та обсягом навчальних модулів, а також з формами контролю та методикою оцінювання рівня засвоєння студентами програмного матеріалу.

Згідно з програмою, організаційними формами навчального процесу з дисципліни є: практичні заняття; індивідуально-консультативна та самостійна робота студентів; контрольні заходи.

Засвоєння студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного опанування матеріалу, структурованого у формі навчальних модулів. Змістовий модуль – це відокремлена і відносно самостійна складова дисципліни як сукупність взаємозв'язаних за змістом та логікою формування елементів навчального матеріалу, засвоєння якого формує певний рівень системи знань із даної дисципліни. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1.).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

№ п/п	Теми	Кількість годин за навчальним планом			
		Загальна кількість	Практичні заняття	Самостійна робота	Інд.-консул. робота
Змістовий модуль 1. Міжкультурні особливості перекладацької діяльності					
1	Завдання та методи перекладу. Сутність поняття "переклад". Основні види перекладу	9	2	6	1
2	Процес перекладу (визначення поняття, моделі, способи перекладу, інструментарій)	11	4	7	
3	Лексичні питання перекладу	64	18	42	4
4	Лексичні та граматичні питання перекладу	94	26	62	6
5	Залік	2			
	Разом	180	50	117	11
Змістовий модуль 2. Практика перекладу					
1	Мова спеціальності та основні питання термінології	10	2	7	1
2	Переклад та реферування наукових текстів з економіки	32	6	24	2
3	Переклад банківської та біржової документації	32	6	24	2
4	Переклад документації фінансової звітності	31	6	23	2
5	Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів	42	8	32	2
6	Перекладацька діяльність на переговорах	31	6	23	2
7	Залік	2			
	Разом	180	34	133	11
	Разом по дисципліні	360	84	250	22

5. Плани практичних занять

Практичне заняття – організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організує глибоке вивчення студентами граматичних і лексичних тем з навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно до сформульованих завдань. Проведення практичного заняття

ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – наборі завдань різної складності для виконання їх студентами на занятті.

Практичне заняття має гнучку структуру і може варіюватися від уроку до уроку, залежно від теми чи поставленого завдання. Викладач має право самостійно вирішувати, в якій формі він може побудувати своє заняття, щоб досягнути максимального ефекту. До головних інструментів практичного заняття належать: проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів; постановка нового завдання/теми викладачем та її обговорення за участю студентів, побудова нового лексичного поля; виконання завдань на закріплення та активізацію нових лексичних одиниць і граматичних явищ; виконання цілого ряду вправ та завдань на розвиток мовленевої компетенції студентів, наприклад: обговорення актуальних подій сьогодення, перегляд чи прослуховування аудіо- та відеоматеріалів з наступними дидактичними вправами, перекладацький тренінг, проведення рольових ігор, презентації ділових проектів тощо. Особливе місце в розвитку ділових навичок студентів займають завдання творчого характеру, наприклад: складання та переклад рекламних матеріалів, написання листів за ситуацією, інсценування міжкультурних проблем з метою їх розв'язання тощо. За кожною з вивчаємих тем проводиться поточний контроль у формі різноманітних тестових та контрольних робіт, включаючи поточні, їх аналіз та оцінювання.

Структура типового практичного заняття за змістовим модулем "Практика перекладу"

Тема заняття: Літературний переклад економічних текстів. Лексико-граматичні особливості та труднощі перекладу. Передача змісту тексту у формі реферату.

Мета заняття:

- 1) формування вмінь та навичок практичного перекладу спеціальної літератури з іноземної мови на рідну і з рідної на іноземну;
- 2) повторення та закріплення складних синтаксичних конструкцій;
- 3) відпрацювання навичок усного перекладу та розуміння автентичного відеоматеріалу;
- 4) формування вмінь та навичок підготовленого та спонтанного мовлення.

Оснащення заняття: відеофільм, роздавальний матеріал, газетні матеріали.

План заняття:

I. 30 хв. Початок заняття. Бесіда про останні події у світі, аналіз політико-економічної ситуації в Україні, обговорення актуальних матеріалів у мережі Інтернету та телепрограмі "Європейські новини" (текстовий або відеоматеріал).

II. 15 хв. Текст на підстановку "Bristol Network Production Center" (1,5 тис. др. зн.), на вибір правильного варіанта лексичних одиниць. Порівнювальний аналіз та обговорення варіантів.

III. 45 хв. Перевірка домашнього завдання.

Аналітичне та синтетичне читання тексту "Lost in Translation":

- 1) формування основної думки (тези) тексту;
- 2) побудова тексту, сегментація тексту за змістом;
- 3) виявлення речень чи конструкцій, особливо складних для перекладу, пояснення викладачем особливостей перекладу, порівняльний аналіз перекладу студентами;
- 4) створення лексико-семантичного поля щодо визначених тем;
- 5) пошук, аналіз та переклад семантичних явищ, ідіом, метафор, слів іншомовного походження, аббревіатур тощо;
- 6) перевірка розуміння та перекладу речень, які містять у собі граматичну тему – герундій;
- 7) усні висловлювання щодо змісту тексту.

Заключна дискусія на тему "Роль та завдання перекладача під час ділового спілкування. Етика ведення дискусії".

IV. 35 хв. Перегляд відеофрагмента з навчального відеофільму "Starting Business English" з такими дидактичними вправами:

- 1) описання стоп-кадру на початку перегляду: описання приміщення, робочого місця, зовнішнього виду, припущення щодо національності, діяльності героїв фільму з широким використанням граматичного матеріалу – Subjunctive Mood;
- 2) прослуховування діалогу та відповіді на запитання викладача щодо загального розуміння тексту;
- 3) друге прослуховування діалогу з деталізацією перекладу та описанням окремих стоп-кадрів;
- 4) під час заключного перегляду фрагмента синхронізація перекладу студентами за умов виключеного звуку.

V. 20 хв. Реферативний переклад тексту політично-економічної проблематики з рідної мови на іноземну (10 – 15 речень усного реферування).

Матеріал для реферування – мікротексти української преси з актуальних подій (2 000 – 5 000 др. зн.).

VI. 30 хв. Ділова гра із заданої ситуації.

Ситуація: Англійська взуттєва фабрика поставила до однієї з арабських країн спортивне взуття з написом свого логотипу на підошві арабськими літерами. Однак цей напис арабською мовою має значення, яке ображає релігійні почуття населення цієї країни. Щоб уникнути міжнародного скандалу та не понести занадто високих збитків, менеджерам фірми потрібно терміново залагодити проблему.

*План гри з використанням методу **Mind Mapping** або **Brain-storming**:*

1. Зібрати та зафіксувати (на дошці) всі ідеї та пропозиції від кожного студента, які вони за відведений час розробили самостійно та записали і віддали викладачеві для подальшої роботи.

2. Відібрати найбільш вдалі пропозиції. Студенти повинні захистити ті ідеї, на яких вони наполягають, добре їх аргументувавши.

3. Провести спілкування з уявними партнерами по бізнесу в даній арабській країні, представниками мас-медіа (інтерв'ю, прес-конференція тощо) з метою вирішення даної проблеми із урахуванням зібраних ідей та пропозицій. Використати при цьому прийоми синхронного перекладу для одного з учасників діалогу.

4. Аналіз перекладу та підведення підсумків викладачем.

VI. 5 хв. Заключна частина уроку. Підведення підсумків, оцінювання роботи студентів та визначення домашнього завдання.

Домашнє завдання.

1. Опрацювати текст "Ваш виступ, пане перекладач", виконати вправи до тексту, підготуватися до дискусії за поставленими питаннями:

1) як, на вашу думку, повинен виглядати перекладач?

2) яку підготовчу роботу він повинен провести?

3) назвіть основні правила поведінки перекладача під час офіційного прийому;

4) як бути, якщо перекладач не знає правильного еквівалента перекладу?

2. Написати ділового листа на фірму партнера за ситуацією (з підручника або роздавальний матеріал) або перекласти лист з рідної мови на іноземну.

3. Виконати тест із граматичного матеріалу.

6. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 70 % (250 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (360 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

Розрізняють два види самостійної роботи студентів під контролем викладача: самостійна робота на лекціях і в процесі практичних занять; самостійна робота поза аудиторними заняттями. Вивчення матеріалу безпосередньо в аудиторії зумовлює такі змістовні елементи самостійної роботи як вміння слухати й записувати теоретичний матеріал, виконувати різноманітні практичні завдання на прохання викладача, наприклад:

- 1) виконувати письмовий переклад окремих текстових фрагментів;
- 2) готуватись для подальшого усного реферування того чи іншого тексту;
- 3) працювати самостійно, в парах або в групі над завданнями ділових ігор чи дискусій, мозкових атак тощо;
- 4) виконувати письмові лексичні та граматичні вправи;
- 5) прослуховувати та конспектувати аудіо- та відеоматеріали для подальшого обговорення й аналізу в аудиторії;
- 6) критично оцінювати виступи товаришів, продумано й творчо будувати свій виступ, доповідь;
- 7) залучатись до виконання творчих завдань (розробка рекламного матеріалу, презентація продукту, пошук рекламного лозунгу, формулювання філософії підприємства та ін.)
- 8) продуктивно готуватися до заліків та іспитів (написання тестів, контрольних робіт тощо).

Самостійна робота в аудиторії полягає в більш детальному вивченні навчального матеріалу, окремих теоретичних положень, напрацюванні методів і способів вирішення завдань, які вимагають присутності й участі викладача як модератора і консультанта.

До самостійної роботи поза аудиторією відносяться:

1) читання та переклад текстового матеріалу з підручників, оригінальних джерел (художня література, газети, журнали, проспекти, словники);

2) виконання лексико-граматичних вправ на повторення та закріплення вивченого матеріалу;

3) вивчення матеріалу, нових слів та термінів, записаних на практичних заняттях;

4) підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестувань;

5) написання доповідей, виконання завдань творчого характеру, наприклад, написання рекламного-проспектного матеріалу рідною та іноземною мовами, створення Web-сторінки підприємства тощо;

6) пошук інформації для подальшої дискусії, доповіді за матеріалами мережі Інтернет; листування іноземною мовою в режимі СНАТ.

Змістовий модуль 1

Окрім поточної роботи протягом I-го семестру **студент повинен виконати такі завдання:**

1. Прочитати 30 тис. др. зн. публіцистичного тексту (журнал, газета) із загальноекономічних проблем на іноземній мові та зробити усний огляд цих статей.

2. Скласти реферати іноземною мовою за матеріалами 2 – 3 вітчизняних статей з актуальної проблематики в письмовій та усній формі.

Змістовий модуль 2

1. Прочитати 50 сторінок тексту за фахом і написати реферат іноземною мовою обсягом 12 – 15 стор., звітувати за темою перед аудиторією.

2. Написати іноземною мовою резюме обсягом 10 – 15 сторінок, який відтворює в скороченому вигляді структуру і зміст наукової роботи. У списку використаної при роботі над дипломним проектом літератури має бути 5 – 6 джерел іноземною мовою.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: консультацій, перевірки та захисту творчих завдань, що винесені на поточний контроль.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- 1) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
  - а) консультації індивідуальні, групові;
- 2) за засвоєнням практичного матеріалу:
  - а) консультації індивідуальні і групові;
- 3) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:
  - а) індивідуальне здавання виконаних творчих робіт;
  - б) підготовка доповідей для виступу на щорічній студентській науковій конференції;
  - в) підготовка до участі в олімпіадах, міжнародних конкурсних програмах, наприклад, німецької академічної служби обміну студентами й викладачами, австрійської та французької програм співпраці з ХНЕУ імені С. Кузнеця.

У змістовому модулі 1 "Міжкультурні особливості перекладацької діяльності" передбачені індивідуальні консультації студентів з викладачами щодо написання рефератів за економічно/соціально-політично/етико-культурологічною проблематикою.

У змістовому модулі 2 "Практика перекладу" кожен студент повинен опрацювати самостійно і обговорити з викладачем під час індивідуальних консультацій матеріали наукової роботи, викладені іноземною мовою (150 тисяч др. зн. за фахом) та подати 10 – 15 сторінок резюме до наукового проекту.

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни "Ділова іноземна мова-I" для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування на кожному занятті різноманітних навчальних технологій, таких як: робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, презентації, методи "Mind Mapping" та "П'ять кольорів для капелюха", ділові та рольові ігри, робота з аудіо- та відеоматеріалом, мультимедійні засоби, завдання творчого характеру.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі

кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, демонстрації підприємства, нових товарів і послуг, рекламних ідей тощо.

Рольові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

Mind Mapping – техніка візуалізації, котра допомагає структурувати і задокументувати тему дискусії чи обговорення. Центральна тема фіксується у вигляді стовбура дерева і розміщується посередині дошки. Від стовбура відходять потовщені (головні) гілки "дерева", котрі передбачаються для відображення на них головних думок та ідей. Наступні, уточнюючі та доповнюючі думки відображаються в вигляді дрібних гілок. Цей метод зарекомендував себе під час роботи в групах, але також може бути використаним в індивідуальній роботі.

Метод п'яти кольорів для капелюха. Мета цього методу є створення внутрішньої дистанції щодо теми чи проблеми. Кожен учасник вибирає один колір із шести для капелюхів. При цьому він повідомляє інших учасників дискусії про своє відношення/ставлення до проблеми, про що і символізує його колір. Значення кольорів такі:

1) білий колір капелюха – нейтральне, об'єктивне ставлення в даних і фактах;

2) рожевий колір – емоційне ставлення до проблеми;

3) чорний колір – негативне сприйняття проблеми;

4) жовтий – позитивне мислення;

5) голубий – контроль та організація процесу мислення.

Метод "п'яти капелюхів" застосовується для загострення дискусії, введення нових мовних відтінків, відтворення ситуації різнопланових думок та висловлювань, створення нестандартних ситуацій.

Метод карток. При цьому методі учасники занять збирають ідеї, зафіксувавши їх письмово на окремих картках. Кожен з учасників записує свою ідею на картці, котру модератор (викладач або студент) закріплює або записує на дошці. У свою чергу ці візуальні ідеї можуть стати поштовхом для наступних ідей, котрі учасники знову ж таки занотовують на картках. Потім ідеї систематизуються, обговорюються та аргументуються, кращі з них відбираються як найбільш придатні для вирішення тієї чи іншої проблеми. Цей метод застосовується в рольових іграх для пошуку організаційно-менеджерських проблем, пошуку нових маркетингових ідей та ін.

Особливе місце в навчально-дидактичному арсеналі занять з іноземної мови займають мультимедійні матеріали. Їх можна поділити на такі види:

навчальне відео (навчальні відеофільми, в даному випадку це ведення переговорів, матеріали про структуру та функціонування підприємств, виконання контрактних зобов'язань, рекламні ролики тощо);

автентичні, тобто неадаптовані відеоматеріали, в яких відображуються актуальні події сьогодення. Такі матеріали дозволяють працювати в режимі "день в день". Сюди відносяться новини міжнародного супутникового телебачення "Euro news", "Business news" англійською, німецькою та французькою мовами. Такі матеріали записуються, як правило, викладачами вдома і дидактизуються для заняття, але можуть також передивлятися в аудиторії в режимі "on-line" при відповідному технічному забезпеченні. Якщо навчальне відео може пропонуватися студентам також як самостійна робота, то неадаптовані відеоматеріали опрацьовуються під час аудиторних занять з ключовою роллю викладача. Неадаптоване, автентичне відео потребує високого рівня мовних знань у студентів і являється найбільш ефективним з точки зору засвоєння нових лексичних одиниць та структур, з одного боку, і підвищення ступені інформативності, мотивації і зацікавленості студентів – з іншого боку.

Завдання творчого характеру покликані виробляти у студентів навички, необхідні для практичної роботи. Так, вони повинні не тільки вміти перекласти той чи інший робочий матеріал, а вміти його скласти, сформулювати, описати. До таких завдань можна віднести написання ділових листів за ситуаціями, побудову графіків, діаграм та їх описування, складання двома мовами рекламно-проспектного матеріалу; презентацій продукту чи підприємства для мережі Інтернету тощо.

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ імені С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 76 балів);

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на практичних заняттях;

перевірка завдань за темами;

перевірка творчих завдань;

перевірка самостійної роботи студентів;

проведення поточного тестування.

модульний/семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку, з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль, відповідно до графіку навчального процесу; має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля; оцінюється сумою набраних балів за 2 комплексні підсумкові контрольні роботи (максимальна сума – 24 бала (12 балів кожна));

підсумковий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок поточного оцінювання знань з дисципліни

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою.

Об'єктами поточного контролю є:

а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

б) виконання завдань для самостійного опрацювання (завдань за темами, творчих завдань);

в) виконання поточних контрольних робіт;

г) виконання комплексних підсумкових контрольних робіт.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні творчих завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях та виконання самостійної роботи

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теоретичних питань, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння практичного матеріалу навчальної дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) вміння поєднувати теорію з практикою при роботі з мовним матеріалом (читанні, перекладі, написанні та говорінні), при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, визначених для розгляду в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння вести дискусію, обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних завдань враховуються якість, самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Практичні заняття – активність на занятті (0 – 0,25 бала): відсутність або пасивна присутність на занятті – 0 балів; безініціативність, низька активність – 0,1 бала; ініціативність, висока активність – 0,25 бала.

Завдання за темами (0 – 1,5 балів):

Аудіювання:

Низький рівень (0 – 0,5 бала)

1. Студент розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, що звучать у нормальному темпі. В основному розуміє зміст прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал.

2. Студент розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.

3. Студент розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися.

Середній рівень (0,5 – 1 бала)

1. Студент розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, подану у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.

2. Студент розуміє основний зміст стандартного мовлення в межах тематики ситуативного мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. В основному сприймає на слух експліцитно подану інформацію.

3. Студент розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень і фактичну інформацію, подану в повідомленні.

Високий рівень (1 – 1,5 балів)

1. Студент розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись, а також основний зміст чітких повідомлень різного рівня складності.

2. Студент розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, подану у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.

3. Студент розуміє тривале мовлення й основний зміст повідомлень, сприймає на слух подану фактичну інформацію в повідомленні.

Читання:

Низький рівень (0 – 0,5 бала)

1. Студент вміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, побудовані на вивченому матеріалі. Вміє частково знаходити

необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.

2. Студент вміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.

3. Студент вміє читати з повним розумінням тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.

Середній рівень (0,5 – 1 бала)

1. Студент вміє читати з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися; вміє знаходити потрібну інформацію в текстах інформативного характеру.

2. Студент вміє читати з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, знаходити й аналізувати потрібну інформацію.

3. Студент вміє читати з повним розумінням тексти, використовуючи словник, знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та робити відповідні висновки.

Високий рівень (1 – 1,5 балів)

1. Студент вміє читати з розумінням основного змісту тексти, аналізує їх, розуміє прочитаний текст, установлюючи логічні зв'язки всередині речення та між реченнями.

2. Студент вміє читати тексти, аналізує їх і робить власні висновки, розуміє логічні зв'язки в рамках тексту та між його окремими частинами.

3. Студент вміє читати тексти, аналізує їх і робить висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом. У повному обсязі розуміє тему прочитаного тексту різного рівня складності.

Говоріння:

Низький рівень (0 – 0,5 бала)

1. Студент вміє в основному логічно розпочинати та підтримувати бесіду, при цьому використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціночну інформацію, відображаючи власну точку зору.

2. Студент вміє в основному логічно побудувати невеличке монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, допускаючи незначні по-

милки при використанні лексичних одиниць. Усі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.

3. Студент упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову згідно з мовленнєвою ситуацією. Усі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.

Середній рівень (0,5 – 1 бала)

1. Студент вміє зв'язно висловлюватись відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити запитання та відповідати на них.

2. Студент вміє логічно висловитись у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, а також у зв'язку зі змістом прочитаного, почутого або побаченого, висловлюючи власне ставлення до предмета мовлення; вміє підтримувати бесіду, вживаючи короткі репліки. Він в основному вміє згідно з комунікативним завданням використовувати лексичні одиниці та граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.

3. Студент вміє логічно висловлюватись у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, уживаючи розгорнуті репліки, згідно з комунікативним завданням використовує лексичні одиниці та граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.

Високий рівень (1 – 1,5 балів)

1. Студент вміє без підготовки висловлюватись і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури й лексичні одиниці згідно з комунікативним завданням, не допускає фонематичних помилок.

2. Студент вміє логічно й у заданому обсязі побудувати монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, використовуючи граматичні структури й лексичні одиниці у відповідності до комунікативного завдання, не допускаючи при цьому фонематичних помилок.

3. Студент вміє вільно висловлюватись і вести бесіду в межах вивчених тем, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами.

Письмо:

Низький рівень (0 – 0,5 бала)

1. Студент вміє написати листівку за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які ускладнюють розуміння тексту.

2. Студент вміє написати коротке повідомлення за зразком у межах вивченої теми, використовуючи обмежений набір засобів логічного зв'язку, при цьому відсутні з'єднувальні кліше, недостатня різноманітність ужитих структур, моделей тощо.

3. Студент вміє написати коротке повідомлення/лист за зразком у відповідності до поставленого комунікативного завдання, при цьому вжито недостатню кількість з'єднувальних кліше та посередня різноманітність ужитих структур, моделей тощо.

Середній рівень (0,5 – 1 бала)

1. Студент вміє написати коротке повідомлення за вивченою темою за зразком у відповідності до заданої комунікативної ситуації, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітні структури, моделі тощо.

2. Студент вміє без використання опори написати повідомлення за вивченою темою, зробити нотатки, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітні структури, моделі тощо.

3. Студент вміє написати повідомлення, висловлюючи власне ставлення до проблеми, написати особистого листа, при цьому правильно використовуючи вивчені граматичні структури у відповідності до комунікативного завдання, використовуючи достатню кількість ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, моделей тощо.

Високий рівень (1 – 1,5 балів)

1. Студент вміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках тем, пов'язаних з повсякденним життям. Бали нараховуються при наявності несуттєвих орфографічних помилок, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).

2. Студент вміє подати в письмовому вигляді інформацію згідно з комунікативним завданням, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури.

Творчі завдання (письмові) (0 – 4 бали) – написання есе, розповіді за планом, описання певних явищ, творчих диктантів, творів та оповідань з використання методів критичного мислення, проектів діяльності тощо.

Творчі завдання (усні) (0 – 4 бали) – презентація; доповідь; інтерв'ю; участь у диспуті, дискусії; усне висловлювання з обґрунтуванням власної думки; тощо.

Поточний тестовий контроль проводиться 2 рази за семестр. Тест включає запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни. Структура та кількість поточних тестових робіт визначається викладачем (згідно з графіком навчального процесу, не більш ніж 4 протягом семестру). Оцінювання поточних контрольних робіт залежить від їх кількості протягом семестру та складає 8 балів за поточний семестр.

Письмова комплексна підсумкова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля. Контроль здійснюється 2 рази за семестр, оцінюється за 12-ти бальною шкалою та складає 24 бали за поточний семестр.

Типова структура комплексної підсумкової контрольної роботи

Письмова комплексна підсумкова контрольна робота складається з теоретичної та практичної частин (усього 4 завдання). *До теоретичної частини* відносяться завдання на контроль із засвоєння теоретичного матеріалу змістового модуля:

1. Лексико-граматичне завдання на підстановку іншомовних лексико-граматичних одиниць (слів або словосполучень) у речення або переклад слів та словосполучень (інтернаціоналізми, багатозначні слова, омоніми та ін.) – 6 – 12 одиниць.

2. Переклад речень підвищеної лексико-граматичної складності або частини ділового документа. Обсяг – 6 – 12 речень.

До практичної частини належать:

1. Робота з текстом загальноекономічного характеру (стаття із періодичного видання обсягом 2,5 – 3,0 тис. др. зн.) без словника: підстановка пропущених слів, відповіді на запитання або пошук необхідної інформації, переклад текстового фрагменту (600 – 700 др. зн.).

2. Складання ділового листа за заданою ситуацією з урахуванням усіх вимог щодо оформлення, структури, стилістичної відповідності та етичних норм. Написання листа-відповіді на даний лист. Обсяг – 10 – 12 речень.

Час виконання – 1,5 години.

**Типова структура комплексної підсумкової роботи
за змістовим модулем № 2
за навчальною дисципліною "Ділова іноземна мова-I"**

1. Англійська мова

Завдання 1. Прочитайте текст без використання словника та прореферуйте його зміст письмово рідною мовою (12 – 15 речень).

European drug group fillip

The continent's mid-sized companies are growing faster than their US rivals, says David Firn

Europe may be declining as a market for pharmaceuticals but after a decade of dominance by US companies their European rivals are making a comeback.

Although Pfizer, Merck and Johnson & Johnson, the US giants, still dominate the pharmaceutical industry's sales league it is mid-sized European companies that are growing fastest.

Seven out of the top 10 fastest-growing companies are European, according to a report from independent analysts Wood Mackenzie. Only two – Amgen and Eli Lilly – are American.

After a decade where the drugs industry routinely delivered double-digit sales growth, only two of the world's 10 largest companies will grow more than 10 per cent a year over the next five years – the Swiss rivals Roche and Novartis.

Mid-sized companies, such as Sanofi-Synthelabo of France and Merck of Germany, which struggled to keep pace with the giants over the past decade, are experiencing resurgence in growth. "The industry tends to be cyclical and the midsized companies are now the ones with young dynamic products", says Simon Smyth, senior consultant at Wood Mackenzie.

Meanwhile, industry giants that grew rapidly in the 1990s have few products to replace big selling medicines nearing the end of patent life, says Eugene Benson, Mr Smyth's colleague. "The mathematical reality of being Pfizer [with annual sales of \$28.3 bln] is that patent expiries leave big holes [in your sales] and Pharmaceuticals remain high risk in terms of R&D".

But European corporate growth will provide only a little comfort to politicians who have been under pressure to improve Europe's competitiveness.

The US accounts for 40 per cent of the world pharmaceutical market by sales but about 60 per cent of profits.

European government price controls are the culprit and profitability will soon be further undermined with a fresh round of price cuts in Germany, the third-largest market for medicines after the US and Japan. – "Pressure in their domestic market has forced European companies to look abroad for growth. These companies are foraging into the US either alone by ramping up their sales forces or through partnerships. Success really comes down to having products. And products you can sell in the US". – Mr. Smyth says.

Pharmaceuticals still provide by far the largest contribution to the European trade balance in high-technology R&D-intensive sectors and yet Europe's drugs sector, which led the world for much of the last century, is not what it was.

Germany, once known as the world's pharmacy, has seen industry leaders slip down the league tables. Many other European heavyweights, such as Rhone-Poulenc of France, the Anglo-Swedish AstraZeneca and Novartis of Switzerland, have remained in the top flight only by virtue of mergers. However, US rivals powered ahead through organic growth fuelled by blockbuster products and slick marketing operations that left their European rivals in the shade.

The shift in the industry's centre of gravity has been mirrored by a migration of cutting edge science and research. Nearly all the big European companies have increased R&D in the US, particularly in high-technology clusters such as Boston and San Diego.

Wood Mackenzie looked only at the prospects of the top 25 drugs companies but, across the industry, biotechnology companies are growing at stellar rates compared to big pharma. Eight out of the 10 fastest-growing drugs companies last year wore biotechnology, according to Scrip's Pharmaceutical Company League Table.

(Financial Times Monday September 15, 2003)

Завдання 2.1. Прочитайте текст, заповніть пропуски словами, які подані під версіями а), б), с), d), вибираючи при цьому найкращі.

Electroshock therapy was (1)_____ in Glasgow when I was a medical student. Its introduction was (2)_____ opposed by some of the senior psychiatrists, including my first teacher, Dr. Sclare. He illustrated his

objections by (3)_____ a woman of twenty-six who had begun a career as a concert violinist. At the end of her first, very successful tour she had (4)_____ depression, and it was felt that it would be a pity if she didn't (5)_____ fairly soon. So she got course of electric shocks which brightened her up. But unfortunately (one of the common side-effects of these things), she forgot her violin repertoire. In those days (1949), in Glasgow, most of the senior psychiatrists (6)_____ electric shocks. (R. D. Laing: The Facts of Life).

1. a) in its experimental phase; b) being tried out; c) on the way in.
2. a) bitterly; b) resolutely; c) consistently.
3. a) telling me about; b) citing the case of; c) alluding to.
4. a) succumbed to nervous; b) crashed into a; c) manifested symptoms of.
5. a) recover; b) recuperate; c) get going again; d) show signs of improvement.
6. a) openly disapproved of; b) in principle rejected; c) wouldn't have anything to do with.

Завдання 2.2. Прочитайте текст і поставте дієслова в інфінітивній формі, які приведені в скобках, у правильну форму.

Strangled by the sands of time

For hundreds of years its very name (1) (be)_____ a synonym for the most remote place on earth, but today Timbuktu (2) (face)_____ a new kind of extremity. From the 13th century onwards this forbidden city (3) (carry on)_____ an impenetrable existence in the heart of Africa. But to its inhabitants and those merchants able to converge on this crossroads of the ancient caravan routes, the town on the fringes of the desert (4) (be)_____ a haven from the unyielding harshness of the Sahara, a place of rich grazing for cattle and camels, a university town, a revered centre of worship and a market place of both commercial and cultural exchange.

During the last two decades, however, the desert (5) (reclaim)_____ Timbuktu. There has been drought here for the past 15 years; for the past four years it has been increasingly severe and this year the area (6) (have)_____ only half, as much rain as in the previous year. The sands are moving south. Every year the encroachment continues.

**Завдання 3. Розставте елементи листа в правильному порядку.
Дайте відповідь на лист англійською мовою.**

A. You were recommended to me by a previous client of yours,
S. Greenstreet & Co. Ltd.

B. Mr. S. Spade
Credit Investigations Ltd.
1 Bird Street
London E1 6TM

9 April 200__

C. I would like information about Falcon Retailers Ltd. who have
asked us to allow them open account facilities with quarterly settlements
and credits of up to £5,000.

D. Please would you make the necessary enquiries, and let us know
your fee, so that we can send you a cheque?

E. Would you please tell us if this firm has had any bad debts in the
past; if any court action has been taken against them to recover overdue
accounts; what sort of reputation they have amongst suppliers in the trade;
whether they have ever traded under another name, and if they have,
whether that business has been subject to bankruptcy proceedings?

F. Dear Mr Spade

G. P. Marlow & Co. Ltd.
31 Goodge Street, London EC49 4EE
Telephone: 071 583 6119
Fax: 071 583 7125

Registered in England 221359
VAT 240 7225 03

H. Yours sincerely,

P. Marlow

Завдання 4. Перекладіть речення на англійську мову.

1. Економісти все ще стурбовані тим, що в наступні місяці високі ціни на енергоносії можуть серйозно вплинути на світове економічне зростання.

2. Проблеми компанії стали настільки очевидними, що виконавчий директор звернувся до співробітників, закликаючи їх працювати старанніше, щоб уникнути проблем у майбутньому.

3. Компанія займалась досліджуванням проблеми безробіття, при чому вивчалось як офіційне, так і приховане безробіття.

4. Обмінний курс визначається попитом і пропозицією, які являються універсальними економічними категоріями.

5. В останній час європейські політичні діячі критикують темпи реформ в регіоні, заявляючи, що вони не сприяють росту економіки.

6. За останнє десятиріччя процент працюючих у невеликих компаніях залишився майже незмінним.

7. Падіння цін на нафтовому ринку торкнулося тільки експортерів нафти.

8. Перекладач не повинен припускатися міжкультурних помилок.

9. Компанії, що працюють із закордонними партнерами, повинні звертати увагу на особливості міжкультурного спілкування.

10. Те, що вони здійснили передплату за постачання товарів, було передбачено контрактом.

11. Більшість малих фірм, які мають свої ніші на ринку, є приватними компаніями, продукція або послуги котрих переважають на місцевих ринках.

12. Європейський Союз не робить таємницею свою мету перевершити США як найпотужнішу економічну державу в світі.

2. Німецька мова

Завдання 1.1. Прочитайте текст та заповніть пропуски словами з "корзини" слів. Потім виконайте до тексту (1.2 та 1.3).

gehört, seine, ausländischen, verringerte, Jahren, Märkten, mit

Das Unternehmen Mannesmann

1. Mannesmann erwirtschaftet in seinen Kerngeschäftsfeldern Engineering, Automotive, Telecommunications sowie Tubes & Trading mit weltweit 121000 Mitarbeitern einen Jahresumsatz von 39 Milliarden DM. Mehr als die Hälfte davon wird im Ausland erzielt. Über ein Drittel der Beschäftigten ist im Ausland tätig.

2. Das 1890 gegründete Unternehmen baute auf einer bahnbrechenden Erfindung auf: Die Brüder Max und Reinhard Mannesmann stellten als Erste nahtlose Stahlrohre durch Walzen aus dem vollen Block her. In den folgenden Jahrzehnten entwickelte sich Mannesmann zu einem vertikal gegliederten Montankonzern. Das Unternehmen erzeugte auf eigener Rohstoffbasis Rohstahl, Walzstahl und Stahlrohre. In den 60er-Jahren begann Mannesmann zu diversifizieren, um kurzfristige Konjunkturschwankungen intern auszugleichen und die Produktpalette mittelfristig und langfristig auf wachstumsträchtige Erzeugnisse auszurichten. Dabei trennte sich Mannesmann in der Bundesrepublik Deutschland von der Erz- und Kohleförderung und der Herstellung von Walzstahl für den Markt.

3. In den 70-er Jahren verstärkte das Unternehmen (a)_____ Aktivitäten im Maschinenbau und im Anlagengeschäft. Das starke Wachstum der neuen Geschäftsfelder (b)_____ den Anteil des Traditionsproduktes Rohr am Gesamtumsatz. Dem Rohrprogramm eröffneten hochwertige Erzeugnisse neue Absatzchancen. In den 80-er (c)_____ erschloss sich Mannesmann ausgesuchte Felder der Elektrotechnik und Elektronik. Durch Engagements in der Fahrzeugtechnik erhielt das Unternehmen Zugang zu weiteren zukunftssträchtigen (d)_____.

4. Die 90-er-Jahre begann Mannesmann (e)_____ einem bedeutenden Schritt in den Dienstleistungssektor: Aufbau und Betrieb des ersten privaten digitalen Mobilfunknetzes D2 in der Bundesrepublik Deutschland. Schon heute (f)_____ Mannesmann Mobilfunk zu den führenden Netzbetreibern des in Europa bzw. weltweit etablierten GSM-Standards. Zusammen mit in- und (g)_____ Partnern baut Mannesmann sowohl im Mobilfunk als auch im Festnetzbereich weitere Geschäftsfelder im Wachstumsmarkt Telekommunikation auf.

5. Das Grundkapital von Mannesmann in Höhe von 1,8 Milliarden DM halten 140 000 Aktionäre, davon rund 50 000 aktive und ehemalige Mitarbeiter. 30 Prozent des Grundkapitals sind in den Händen von Privatpersonen, 70 Prozent besitzen institutionelle Anleger. Obwohl sich der

Anteil der ausländischen Investoren in den letzten Jahren ständig erhöht hat, stellen deutsche Anleger mit 38 Prozent des Aktienkapitals nach wie vor die größte Aktionärsgruppe.

Zавдання 1.2. До яких позицій є інформація у тексті? Занотуйте цю інформацію у вигляді опорних слів.

Geschichte
Rechtsform
Größe
Standorte
Sektor, Branche
Kerngeschäftsfelder
Liefer-und Leistungsprogramm (Dienstleistungen, Produkte)
Kennzahlen um Unternehmen (Absatz, Investitionen etc)
Aktienkurse
Unternehmensziele

Zавдання 1.3. Перекладіть 3-й та 4-й відрізки тексту на рідну мову.

Zавдання 2. Доповніть фрагменти ділових листів наведеними дієсловами у відповідній граматичній формі.

begleichen, bestätigen, bestellen, bitten, erfolgen, feststellen, finden, lauten, überweisen, unterbreiten, ausführen, stornieren

1. Bitte _____ Sie uns ein verbindliches Angebot über zwölf Kofferradios mit der Bestellnummer 2318.
2. Wir _____ Sie um Auskunft, bis zu welchem Datum mit Ihrer Lieferung zu rechnen ist.
3. Die Lieferung _____ per LKW ab Werk.
4. Unsere Zahlungsbedingungen _____: Fälligkeit bei Lieferung per Nachname zuzügl. MwSt.
5. Ich sehe mich leider gezwungen, die Bestellung vom 22. d.M. zu _____.
6. Leider können wir zur Zeit Ihren Auftrag nicht in der gewünschten Art und Weise _____.
7. Hiermit _____ den Erhalt Ihrer Lieferung. Besten Dank.
8. Die von uns _____ Lieferung ist leider noch nicht bei uns eingetroffen.

9. Bedauerlicherweise wurden beim Auspacken der Ware folgende Mängel _____.

10. Bitte _____ Sie den unten aufgeführten Betrag auf eines unserer Konten.

11. Bei Durchsicht unserer Konten mussten wir feststellen, dass unsere Rechnung vom 20.8. noch nicht _____ wurde.

12. Eine Preisliste und ein Muster _____ anbei.

3.1. Verfassen Sie ein Antwortschreiben an Zentrum Blokker anhand folgender Textbausteine:

KM 500 führen wir nicht mehr

Angebot erstellen für Typ KM 510

Vorteil dieses Typs: kleineres Modell, jetzt europ. Standardmaße (83 x 55 x 60) Stückpreis – Eu 2500; ab 100 Stück – Rabatt 2 %

Lieferfrist – ca. 6 Wochen

Lieferung möglich ab Januar n. J.

Verfassen Sie das Schreiben bitte in vollständigen Sätzen. Zahlungsform und Lieferungsart formulieren Sie selbständig.

3.2. Прочитайте листа та дайте відповідь на нього, використовуючи інформацію із завдання 3.2.

Zentrum Blokker
Plein 12
NL-1189 BN Amsterdam

Ökoelektra AG
Postfach 1234
D-78050 Villingen

15.10.200__

Anfrage wegen Öko-Kühlschränke

Sehr geehrte Damen und Herren,

bei der Hannover-Messe letztes Jahres haben wir Ihren Katalog erhalten. Als führendes holländisches Einrichtungshaus interessieren wir uns für Ihre Öko-Kühlschränke. Würden Sie uns bitte ein Angebot für den Typ KM 500 unterbreiten?

Mite freundlichen Grüßen

Zentrum Blocker

Завдання 4. Перекладіть речення на німецьку мову.

1. Виставки та ярмарки є важливим маркетинговим інструментом і використовуються для того, щоб найкраще представити товар у своєму сегменті ринку, знайти потенційних покупців та зав'язати ділові стосунки.

2. Joint Venture означає "спільне підприємство" і представляє собою особливу форму співпраці ділових партнерів із різних країн.

3. Засобами регулювання кон'юнктури є податки, кредити, державні кошти.

4. Політична ситуація в Україні поступово стабілізується і життєвий рівень населення України постійно підвищується, що свідчить про покращання інвестиційного клімату в країні.

5. Тільки за останні роки підприємствами України були укладені сотні контрактів з іноземними інвесторами.

6. Якщо Ви хочете досягти успіху в переговорах, Ви маєте враховувати не тільки інтереси Вашого підприємства, але й інтереси партнера.

3. Французька мова

Devoir 1.1. Remplissez les trous par les mots suivants.

international, entreprise, concurrence, marchés, facile, risques

Traduisez par écrit la passage en italique

Pour une (1)_____qui veut se développer et survivre dans un environnement (2)_____ fortement concurrentiel, la recherche des nouveaux (3)_____étrangés est devenu un impératif. La rivalité avec les entreprises étrangères, elles-mêmes à la recherche de nouveaux débouchés, impose qu'il est préférable d'aller au-devant de la (4)_____de l'extérieur plutôt que d'être avalée par elle. Il est, en outre, prudent de répartir ses (5)_____sur plusieurs marchés. Cependant, la mise en œuvre d'une politique d'exportation n'est pas chose (6)_____. L'éloignement matériel et la différence des mentalités rendent souvent délicat le contact avec le client étranger. Aussi l'opération requiert-elle une attention soutenue de la part du chef d'entreprise ou de son service-export: il faut prospecter les débouchés éventuels (études de marché), résoudre des problèmes techniques et administratifs (contrats, mode de financement, expédition, assurance), étudier les réglementations douanières (formalités à remplir,

droits de douane) et, d'une façon générale, il faut s'adapter aux us et aux coutumes étrangères pour comprendre le comportement d'un consommateur qui dépend d'un environnement culturel qui n'est pas le vôtre. Souvent encore conçu davantage comme un moyen d'écouler des surplus momentanés de production que comme une stratégie délibérée de développement, l'exportation n'est pas un champ d'expérimentation que l'on essaie lorsque la conjoncture nationale est mauvaise pour la quitter aussitôt qu'elle s'améliore.

Devoir 1.2. Dites si les phrases correspondent au contenu du texte:

1. La mondialisation qui efface les différences des mentalités rend facile le contact avec le client étranger.

2. Les opérations d'exportation exigent une grande attention du service-export de l'entreprise car elles sont accompagnées de plusieurs formalités à remplir et tâches à résoudre.

3. L'exportation s'effectue afin d'écouler des surplus momentanés de production nationale.

Devoir 2. Traduisez.

1. Ваш телевізор погано працює. Слід його відрегулювати.

2. Вам слід самим владнати цей конфлікт.

3. Було б краще, якби ви приїхали на п'ять хвилин раніше.

4. Я не знаю, як це трапилось, але я витратила сьогодні двісті гривень, не купивши нічого крупного.

5. Я вважаю, що мені було б краще залишитися вдома та зачекати на їх дзвінок.

6. Його витрати перебільшують його прибутки.

Devoir 3. Traduisez les phrases de l'ukrainien en français.

1. Країна, що володіє достатньою робочою силою і капіталом, зацікавлена в спеціалізації з випуску промислових товарів.

2. Багато економістів показали переваги, які одержують усі партнери з міжнародного обміну.

3. Поняття конкурентоспроможності означає здатність фірми, економічного сектору або економіки протистояти конкуренції, яка існує на ринку.

4. Як показує приклад Японії або нових промислових країн, порівняльні характеристики економіки постійно змінюються.

5. Транснаціональні фірми відіграють значну роль у міжнародному обміні, тому що близько 40 % світового експорту здійснюється цими фірмами.

6. Розмір країни визначає ступінь відкритості її економіки: чим менше країна, тим більше відкритою є її економіка.

7. Міжнародний обмін усе більше й більше характеризується розвитком міжнародного руху капіталів, міграцією робочої сили та переміщенням технологій.

8. Кожна країна зацікавлена в спеціалізації на виробництві продукції, для якої вона має деякі переваги в порівнянні з іншими країнами.

9. Країна буде мати гарну, динамічну спеціалізацію, якщо структура її експорту адаптована до секторної, а також до географічної еволюцій світового попиту.

10. Структурна конкурентоспроможність поєднує такі фактори, як якість продукції, імідж марки, гарантійне обслуговування.

11. З 1950 року міжнародна торгівля розвивається у два рази швидше, ніж світове виробництво.

12. Причини росту міжнародного обміну численні; насамперед, він є результатом лібералізації обміну та спрощення митних тарифів.

Критерії оцінювання комплексної підсумкової контрольної роботи

Для оцінки рівня знань студентів використовуються такі критерії.

Оцінка 12 балів. Студент дає правильні відповіді на 100 % тестів.

Теоретичні завдання виконані повністю, без помилок; студент відмінно володіє лексичним матеріалом до вивчених тем, відмінно виконує теоретичну частину, демонструючи володіння лексичним матеріалом наукової проблематики (робота з текстом), перекладає визначену частину тексту в стилістичній відповідності до оригіналу. Він також без жодної граматичної помилки і згідно зі стилістичними нормами канцелярського стилю та міжнародного етикету складає іноземною мовою ділового листа (евристичне завдання № 1) та виконує на високому рівні друге завдання евристичного характеру, яке максимально наближено до реального завдання майбутньої професійної діяльності. Друге та третє завдання виконані як з використанням типового алгоритму, так і за самотійно розробленим алгоритмом.

Оцінка 11 балів. Студент дає правильні відповіді на 95 – 100 % тестів. При виконанні теоретичних завдань студент ефективно засто-

совує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає незначні стилістичні або граматичні помилки (1 – 2 на завдання з 12 позицій).

Оцінка 10 балів. Студент дає правильні відповіді на 90 – 95 % тестів. При виконанні теоретичної частини КПКР та евристичного завдання студент ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає незначні стилістичні або граматичні помилки (2 – 3 на завдання з 12 позицій).

Оцінка 9 балів. Студент дає правильні відповіді на 85 – 90 % тестів. При виконанні теоретичної частини КПКР та евристичного завдання студент ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає незначні стилістичні або граматичні помилки (3 – 4 на завдання з 12 позицій).

Оцінка 8 балів. Студент дає правильні відповіді на 80 – 85 % тестів. При виконанні теоретичної частини КПКР та евристичного завдання студент ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає незначні стилістичні або граматичні помилки (4 – 5 на завдання з 12 позицій). Методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але припущені неточності у письмових висловлюваннях, або не зовсім професійно виконано завдання евристичного характеру.

Оцінка 7 балів. Студент дає правильні відповіді на 75 – 80 % тестів. При виконанні теоретичної частини КПКР та евристичного завдання студент ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає деякі стилістичні або граматичні помилки (5 – 6 на завдання з 12 позицій). Методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але припущені неточності у письмових висловлюваннях, або не зовсім професійно виконано завдання евристичного характеру.

Оцінка 6 балів. Студент дає правильні відповіді на 70 – 75 % тестів. При виконанні теоретичних письмових завдань КПКР та евристичного завдання під час іспиту студент ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає деякі стилістичні або граматичні помилки (6 – 7 на завдання з 12 позицій). Методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але припущені неточності в письмових висловлюваннях, або не зовсім професійно виконано завдання евристичного характеру.

Оцінка 5 балів. Студент дає правильні відповіді на 65 – 70 % тестів. При виконанні теоретичних письмових завдань КПКР та евристичного завдання під час іспиту студент ефективно застосовує системні знання навчального матеріалу та алгоритми їх виконання, але при цьому допускає стилістичні або граматичні помилки (7 на завдання з 12 позицій). Методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але припущені неточності в письмових висловлюваннях, або не зовсім професійно виконано завдання евристичного характеру.

Оцінка 4 бали. Студент дає правильні відповіді на 60 – 65 % тестів. Теоретичні завдання розкриті неповно, з суттєвими помилками. При виконанні практичних завдань студент застосовує навчальний матеріал без достатнього розуміння, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами під час перекладу.

Оцінка 3 бали. Студент дає правильні відповіді на 55 – 60 % тестів. Теоретичні завдання виконані неповністю та з великою кількістю помилок (9 – 10 на 12 позицій). При виконанні практичних, евристичних завдань припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами щодо перекладу.

Оцінка 2 бали. Студент дає правильні відповіді не менш як на 50 % тестів. Теоретичні завдання виконані неповністю та з великою кількістю помилок (10 – 11 на 12 позицій). При виконанні практичних, евристичних завдань припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами щодо перекладу.

Оцінка 1 бал. Студент дає до 50 % правильних відповідей на тести, виконати практичні завдання не може, стикається зі значними труднощами у виконанні теоретичних та евристичних завдань. Теоретичні завдання виконані неповністю та з великою кількістю помилок (більше 11 на 12 позицій). При виконанні практичних, евристичних завдань припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами щодо перекладу.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Для підведення підсумків роботи студентів із змістового модуля виставляється підсумкова оцінка з поточного контролю за 100-бальною накопичувальною системою.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 10.1, 10.2.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Макс. бал		
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 1. Міжкультурні особливості перекладацької діяльності					42,5		
Компетентність з володіння іноземною мовою за темою "Міжкультурні особливості перекладацької діяльності" Розуміння – докладне розуміння розгорнутих аудіо доповідей та лекцій за означеною тематикою; розуміння сучасних авторських статей та повідомлень за темою; Говоріння – вміння вільно провести самопрезентацію; екскурсію на підприємстві; екскурсію по місту; вміння докладно та аргументовано висловлюватися за тематикою Читання – вміння писати докладні, аргументовані доповіді за тематикою; вміння писати ділові листи з пошуку ділових партнерів	1	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 1. Завдання та методи перекладу. Сутність поняття "переклад". Основні види перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	6	Підготовка до занять	Робота з текстом. Переклад з іноземної мови на рідну	Перевірка домашніх завдань	3
	2	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 2. Процес перекладу (визначення поняття, моделі, способи перекладу, інструментарій)	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	0,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Робота з текстом	Перевірка домашніх завдань	3
	3	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 3. Лексичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	7	Підготовка до занять	Лексичні завдання на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
	4	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 3. Лексичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу Експрес-контрольна робота	7,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Лексичні завдання на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
	5	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 3. Лексичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	7	Підготовка до занять	Лексичні завдання на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
	6	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 3. Лексичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,5
		СРС	7	Підготовка до занять	Лексичні завдання на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
	7	Ауд.	2	Практичне заняття	Підготовка до ПККР Комплексна підсумкова контрольна робота	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу Комплексна підсумкова контрольна робота	12,25
		СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексичних завдань на переклад		

1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 1. Міжкультурні особливості перекладацької діяльності					57,5			
Компетентність з володіння іноземною мовою за темою "Міжкультурні особливості перекладацької діяльності"	Розуміння – докладне розуміння розгорнутих аудіо доповідей та лекцій за означеною тематикою; розуміння сучасних авторських статей та повідомлень за темою; Говоріння – вміння вільно брати участь у діалогах з бронювання та розміщення у готелі; запросити партнерів до ресторану та підтримувати бесіду; вміння докладно та аргументовано висловлюватися за тематикою Читання – вміння писати докладні, аргументовані доповіді за тематикою; вміння писати ділові листи з запрошення ділових партнерів	8	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		9	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		10	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		11	Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
			СРС	7	Підготовка до занять	Переклад мікротекстів з рідної мови на іноземну	Перевірка домашніх завдань	3
		12	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Експрес-контрольна робота	7,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		13	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	0,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		14	Ауд.	4	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	4,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		15	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань Презентація доповідей	0,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань на переклад	Перевірка домашніх завдань	3
		16	Ауд.	4	Практичне заняття	Підготовка до ПКР Комплексна підсумкова контрольна робота	Активна участь у виконанні практичних завдань Презентація доповідей Комплексна підсумкова контрольна робота	12,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань	Перевірка домашніх завдань	

Закінчення табл. 10.1

1	2	3		4		5	6	
	17	Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 4. Лексичні та граматичні питання перекладу	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		СРС	6	Підготовка до занять	Виконання лексико-граматичних завдань			
Усього годин			167	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні			100	
							з них	
							поточний контроль:	76,00
							підсумковий контроль:	24,00

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля		Практичні	Завдання за темами	Творчі завдання	Самостійна робота	Поточні КР	Комплексна підсумкова КР	Σ
ЗМ 1	Тема 1	0,25	1,5		1,5		24	3,25
	Тема 2	0,5	1,5		1,5			3,5
	Тема 3	1,75	6	6	6	4		23,75
	Тема 4	4,5	12	13	12	4		45,5
Σ		7	21	19	21	8	24	100

Максимальний бал на тиждень

Теми змістового модуля		Практичні	ЗТ	Творчі завдання	Самостійна робота	Поточні КР	КПКР	Σ	
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25	
	Тема 2	2 тиждень	0,5	1,5		1,5		3,5	
	Тема 3	3 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25	
		4 тиждень	0,5	1,5	3	1,5	4	10,5	
		5 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25	
		6 тиждень	0,5	1,5	3	1,5		6,5	
		7 тиждень	0,25					12	12,25
	Тема 4	8 тиждень	0,5	1,5	3	1,5		6,5	
		9 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25	
		10 тиждень	0,5	1,5	3	1,5		6,5	
		11 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25	
		12 тиждень	0,5	1,5	3	1,5	4	10,5	
		13 тиждень	0,5	1,5		1,5		3,5	
		14 тиждень	0,5	1,5	4	1,5		7,5	
		15 тиждень	0,5	1,5		1,5		3,5	
		16 тиждень	0,5					12	12,5
		17 тиждень	0,5						0,5
Σ		7	21	19	21	8	24	100	

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Макс. бал		
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 2. Практика перекладу					41,75		
Компетентність з володіння іноземною мовою за темою "Практика перекладу" Розуміння – докладне розуміння розгорнутих аудіо доповідей та лекцій за означеною тематикою; розуміння сучасних авторських статей та повідомлень за темою; Говоріння - – вміння вільно провести самопрезентацію; екскурсію на підприємстві; екскурсію по місту; вміння докладно та аргументовано висловлюватися за тематикою Читання – вміння писати докладні, аргументовані доповіді за тематикою; вміння писати ділові листи з пошуку ділових партнерів	1	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 1. Мова спеціальності та основні питання термінології	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	7	Підготовка до занять	Робота з текстом. Переклад з іноземної мови на рідну	Перевірка домашніх завдань	3
	2	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 2. Переклад та реферування наукових текстів з економіки	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Завдання на переклад та реферування	Перевірка домашніх завдань	3
	3	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 2. Переклад та реферування наукових текстів з економіки	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Написання анотацій, резюме	Перевірка домашніх завдань	3
	4	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 2. Переклад та реферування наукових текстів з економіки	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу Експрес-контрольна робота	7,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Написання наукової доповіді	Перевірка домашніх завдань	3
	5	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 3. Переклад банківської та біржової документації	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Написання виписки з поточного рахунку клієнта	Перевірка домашніх завдань	3
	6	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 3. Переклад банківської та біржової документації	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Складання ділового листа начальника відділу видачі кредитів, відповідь на запит про надання кредиту	Перевірка домашніх завдань	3
	7	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 3. Переклад банківської та біржової документації Підготовка до ПКР Комплексна підсумкова контрольна робота	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка листів Комплексна підсумкова контрольна робота	12,25
		СРС	7	Підготовка до занять	Завдання на переклад та реферування газетної статті з економіки	Перевірка домашніх завдань	

1	2	3	4		5	6	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Практика перекладу						58,25	
Компетентність з володіння іноземною мовою за темою "Практика перекладу" Розуміння – докладне розуміння розгорнутих аудіо доповідей та лекцій за означеною тематикою; розуміння сучасних авторських статей та повідомлень за темою; Говоріння – вміння вільно брати участь у діалогах з бронювання та розміщення у готелі; запросити партнерів до ресторану та підтримувати бесіду; вміння докладно та аргументовано висловлюватися за тематикою Читання – вміння писати докладні, аргументовані доповіді за тематикою; вміння писати ділові листи з запрошення ділових партнерів	8	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 4. Переклад документації фінансової звітності	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Переклад звітів, рахунків, сертифікатів	Перевірка домашніх завдань	3
	9	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 4. Переклад документації фінансової звітності	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Переклад звіту незалежних аудиторів	Перевірка домашніх завдань	3
	10	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 4. Переклад документації фінансової звітності	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Складання ділового листа: "Нагадування про затримку розрахунків та відповідь на нього"	Перевірка домашніх завдань	3
	11	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 5. Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Тренінг двостороннього письмового перекладу документації	Перевірка домашніх завдань	3
	12	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 5. Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів	Активна участь у виконанні практичних завдань Експрес-контрольна робота	7,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Тренінг двостороннього письмового перекладу документації	Перевірка домашніх завдань	3
	13	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 5. Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Складання листів: "Рекламація на поставку/якість продукту та відповідь на неї".	Перевірка домашніх завдань	3
	14	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 5. Переклад комерційної документації, контрактів та угод, ділових листів	Активна участь у виконанні практичних завдань Перевірка перекладу	3,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Складання ділових листів (запрошення, листи-запити, оферта, замовлення, підтвердження та ін.)	Перевірка домашніх завдань	3
	15	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 6. Перекладацька діяльність на переговорах	Активна участь у виконанні практичних завдань Презентація доповідей	0,25
		СРС	8	Підготовка до занять	Перекладацький тренінг	Перевірка домашніх завдань	3
	16	Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 6. Перекладацька діяльність на переговорах Підготовка до ПККР Комплексна підсумкова контрольна робота	Активна участь у виконанні практичних завдань Презентація доповідей Комплексна підсумкова контрольна робота	15,25

Закінчення табл. 10.2

1	2	3		4		5	6
			СРС	7	Підготовка до занять	Перекладацький тренінг	Перевірка домашніх завдань
	17		Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 6. Перекладацька діяльність на переговорах	Активна участь у виконанні практичних завдань
			СРС	6	Підготовка до занять	Перекладацький тренінг	Перевірка домашніх завдань
Усього годин			167	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні			100
							з них
							поточний контроль:
							76,00
							підсумковий контроль:
							24,00

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля		Практичні	Завдання за темами	Творчі завдання	Самостійна робота	Поточні КР	Комплексна підсумкова КР	Σ
ЗМ 2	Тема 1	0,25	1,5		1,5		24	3,25
	Тема 2	0,75	4,5	3	4,5	4		16,75
	Тема 3	0,75	3	3	3			9,75
	Тема 4	0,75	4,5	6	4,5			15,75
	Тема 5	1	6	6	6	4		23
	Тема 6	0,5	1,5	4	1,5			7,5
Σ		4	21	22	21	8	24	100

Максимальний бал на тиждень

Теми змістового модуля		Практичні	ЗТ	Творчі завдання	Самостійна робота	Поточні КР	КПКР	Σ
ЗМ 2	Тема 1	1 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
	Тема 2	2 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
		3 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
		4 тиждень	0,25	1,5	3	1,5	4	10,25
	Тема 3	5 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
		6 тиждень	0,25	1,5	3	1,5		6,25
		7 тиждень	0,25					12
	Тема 4	8 тиждень	0,25	1,5	3	1,5		6,25
		9 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
		10 тиждень	0,25	1,5	3	1,5		6,25
	Тема 5	11 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
		12 тиждень	0,25	1,5	3	1,5	4	10,25
		13 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
	Тема 6	14 тиждень	0,25	1,5	3	1,5		6,25
		15 тиждень	0,25	1,5		1,5		3,25
		16 тиждень	0,25					12
		17 тиждень			4			4
Σ		4	21	22	21	8	24	100

Оцінювання підсумків роботи студентів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ імені С. Кузнеця (табл. 10.3).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 10.3

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Л. С. Бархударов. – М. : Высшая школа, 1975. – 362 с.
2. Гак В. Г. Практический курс перевода / В. Г. Гак, Ю. И. Львин. – М. : Изд. ИМО, 1962. – 410 с.
3. Коржавин А. В. Пособие по техническому переводу с французского языка / А. В. Коржавин. – М. : Высшая школа, 1977. – 320 с.
4. Лилова А. Введение в общую теорию перевода / А. Лилова. – М. : Высшая школа, 1985. – 256 с.
5. Миньяр-Белоручев Р. К. Общая теория перевода и устный перевод / Р. К. Миньяр-Белоручев. – М. : Воениздат, 1990. – 237 с.
6. Митусова О. А. Английский для аспирантов / О. А. Митусова. – Ростов н/Д. : Изд. "Феникс", 2003. – 320 с.
7. Семенец О. Е. История перевода / О. Е. Семенец, А. П. Панасьев. – К. : Изд. при Киев. гос. ун-те, 1989. – 295 с.
8. Слепович В. С. Курс перевода (английский ↔ русский язык). Translation Course (English ↔ Russian) / В. С. Слепович. – 3-е изд., доп. – Мн. : Тетра – Системс, 2003. – 320 с.
9. Стрелковский Г. И. Научно-технический перевод / Г. И. Стрелковский, Л. К. Латышев. – М. : Просвещение, 1980. – 175 с.
10. Фёдоров А. В. Основы общей теории перевода / А. В. Фёдоров. – М. : Высшая школа, 1968. – 396 с.
11. Швейцер А. Д. Перевод и лингвистика / А. Д. Швейцер. – М. : Высшая школа, 1973. – 298 с.
12. Швейцер А. Д. Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – М. : Высшая школа, 1990. – 312 с.
13. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft / W. Koller. – Heidelberg, 1993. – 343 s.
14. Latyschew L. R. Übersetzungslehre in Wort und Beispiel / L. R. Latyschew. – М., 1981. – 248 s.
15. Newmark P. Approaches to Translation / P. Newmark. – Oxford, 1981. – 259 p.

16. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen / Ch. Nord. – Heidelberg, 1995. – 284 s.
17. Komissarov V. N. A Manual of Translation from English into Russian / V. N. Komissarov, A. L. Koralova. – М. : Высшая школа, 1990. – 127 с.
18. Eismann V. Wirtschaftskommunikation Deutsch / V. Eismann. – Berlin-München-Wien-Zürich-New York : Langenscheidt, 2004. – 185 s.
19. Buscha A. Geschäftskommunikation / A. Buscha, G. Linthout. – Ismaning, Max-Huber-Verlag, 1997. – 159 s.

11.2. Словники

Англійська мова

1. Англо-русский словарь / Сост. В. К. Мюллер. – М. : Русский язык, 1991. – 936 с.
2. Англо-русский коммерческий словарь-справочник / сост. И. Г. Анохина. – М. : Моби, 1992. – 432 с.
3. Англо-русский экономический словарь / сост. И. Ф. Жданова, Э. Л. Вартумян. – М. : Рус. яз., 1995. – 873 с.
4. Большой англо-русский словарь / под ред. И. Р. Гальперина. – М. : Советская энциклопедия, 1989. – 1685 с.
5. Русско-английский словарь / под ред. А. И. Смирницкого. – М. : Русск. яз., 1985. – 768 с.
6. Русско-английский внешнеторговый и внешнеэкономический словарь / сост. И. Ф. Жданова и др. – М. : Русск. яз., 1934. – 1022 с.
7. Русско-английский разговорник по внешнеэкономическим связям / сост. Л. Г. Памухина и др. – М. : Русск. яз., 1992. – 654 с.
8. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / A. S. Hornby. – OUP, 1994. – 1041 p.

Німецька мова

1. Немецко-русский финансово-кредитный словарь / А. Е. Завьялов. – М. : Финансы и статистика, 1988. – 255 с.
2. Немецко-русский словарь экономических терминов / Т. В. Колбина, Л. В. Мельниченко. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2005. – 256 с.
3. Немецко-русский экономический словарь / под ред. В. И. Куколева. – Москва-Берлин, 1981. – 664 с.

4. Немецко-русский словарь по бизнесу / А. С. Никифорова. – М. : Словари, 1993. – 494 с.

5. Немецко-русский словарь / под ред. О. И. Москальской. – М. : Сов. энциклопедия, 1986. – 863 с.

6. Fachwörterbuch Marktwirtschaft / R. Rathmayr. – Stuttgart – Dresden : Klett, 1993. – 115 s.

7. Russisch-deutsches Wörterbuch / E. Daum, W. Schenk. – Leipzigs Verlag Enzyklopödie, 1986. – 960 s.

8. Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache / G. Decst, S. Karcsay. – München; C. H. Beck'sche. – Verlagsbuchhandlung München, 1985. – 725 s.

Французька мова

1. Французько-український словник / укл. О. О. Андрієвська, Л. А. Яворівська. – К. : Радянська школа, 1955. – 792 с.

2. Французско-русский технический словарь / под ред. Л. И. Барона. – М. : Советская энциклопедия, 1967. – 807 с.

3. Русско-французский и французско-русский валютно-кредитный и финансовый словарь / сост. К. С. Гавришина, И. Н. Сысоев. – М. : Русский язык, 1991. – 599 с.

4. Французско-русский словарь / под ред. К. А. Ганшиной. – М. : Изд. национальных и иностранных словарей, 1957. – 902 с.

5. Французско-русский словарь по вычислительной технике / сост. И. С. Глузман, Л. И. Боровикова. – М. : Русский язык, 1987. – 516 с.

6. Русско-французский словарь / сост. Л. В. Щерба, М. И. Матусевич. – М. : Изд. иностранных и национальных словарей, 1959. – 851 с.

7. Dictionnaire des synonymes et des antonymes. Hector Dupuis. – Paris: Fides, 1961. – 607 с.

8. Petit Larousse Oictionnaire Encyelopedique. – Paris : "Larousse", 1962. – 1795 s.

11.3. Інформаційні ресурси

Англійська мова

1. Бюро научно-технических переводов "Норма-ТМ" [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.norma-tm.ru>.

2. Компания Неотэк (Neotech Translation Agency) [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.neotech.ru>.

3. Словарь мультитран [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://multitran.ru>.

Німецька мова

1. Програма вступного екзамену з "Іноземної мови професійного спрямування" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zb3.unizh.ch/ids/VB/Komparatistik/uebersetzungswissenschaft.html>
2. Forum Wirtschaftsdeutsch [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wirtschaftsdeutsch.de>.
3. Goethe Institut [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.goethe.de>.
4. Wissenschaftstheorie und Translatorisches Handeln [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uebersetzungswissenschaft.de>.
5. Zertifikat Interkultureller Trainer [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.interculture.de>.
6. Zoologische Lehrtafeln [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www2.hu-berlin.de/uebers/links.html>.

Французька мова

1. Agence de promotion du Fle [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fle.fr>.
2. Agence Universitaire de la francophonie [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccip.fr/rime>.
3. Echange fiches de préparation - Google Groups [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ensmp.fr/~scherer/graticiels>.
4. Français langue étrangère et langue seconde (ClicNet) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.clicnet.swarth/more/edu/fle/html>.

Зміст

Вступ	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	10
4. Структура навчальної дисципліни.....	13
5. Плани практичних занять	14
6. Самостійна робота студентів	18
7. Індивідуально-консультативна робота	20
8. Методи навчання	20
9. Методи контролю	23
10. Розподіл балів, які отримують студенти	42
11. Рекомендована література.....	50
11.1. Основна	50
11.2. Словники.....	51
11.3. Інформаційні ресурси.....	52

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА-І"
з підготовки магістрів спеціальності
8.03050301 "Міжнародна економіка"
денної форми навчання**

Укладачі: **Савицька Лариса Володимирівна**
Мельніченко Людмила Володимирівна

Відповідальний за випуск **Колбіна Т. В.**

Редактор **Промський М. Н.**

Коректор **Промський М. Н.**

План 2014 р. Поз. № 250.

Підп. до друку Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopy. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. 3,5. Обл.-вид. арк. 4,38. Тираж прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9-А

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*